

Bank BPS

Grupa BPS

**Sprawozdanie Zarządu
z działalności
Grupy Kapitałowej
Banku Polskiej Spółdzielczości Spółka Akcyjna
w 2010 roku**

Warszawa, 05 czerwca 2011 r.

SPIS TREŚCI

I.	UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE DZIAŁALNOŚCI GRUPY	2
II.	ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	3
2.1.	Struktura Grupy Kapitałowej BPS.....	3
2.2.	Skład Zarządów podmiotów Grupy BPS	4
III.	PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	4
3.1.	Działalność Banku BPS S.A.	4
3.1.1.	Działalność zrzeszeniowa.....	4
3.1.2.	Działalność komercyjna.....	7
3.2.	Działalność realizowana przez spółki Grupy	11
3.2.1.	Dom Maklerski Banku BPS S.A.....	12
3.2.2.	Centrum Finansowe Banku BPS S.A.	13
3.2.3.	IT Card S.A.	14
IV.	SYTUACJA FINANSOWA I WYNIKI GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	14
4.1.	Rachunek zysków i strat.....	14
4.2.	Sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	18
4.2.1.	Aktywa	18
4.2.2.	Pasywa	19
4.3.	Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe	20
V.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM WŁASNYM.....	21
VI.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	22
6.1.	Ryzyko kredytowe.....	22
6.2.	Ryzyko płynności.....	23
6.3.	Ryzyko rynkowe.....	24
6.4.	Ryzyko operacyjne	25
VII.	DZIAŁALNOŚĆ MARKETINGOWA I PUBLIC RELATIONS.....	26
VIII.	PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU BPS S.A.....	27

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE DZIAŁALNOŚCI GRUPY

Wzrost gospodarczy

Według dostępnych danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny w 2010 roku nastąpiło ożywienie polskiej gospodarki, przejawiające się m.in.:

- wzrostem Produktu Krajowego Brutto, który był wyższy o 2,2 pp. od uzyskanego w roku poprzednim i wyniósł 3,8 %;
- wzrostem sprzedaży detalicznej o 5,5 % oraz produkcji przemysłowej o 9,8 % w porównaniu z rokiem 2009.

Sytuacja na rynku pracy

Przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego sprzyjało poprawie sytuacji na krajowym rynku pracy, gdzie 2010 rok przyniósł pierwsze oznaki ożywienia. Zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 0,8 % (po spadku o 1,2 % w 2009 r.) i powróciło na poziomy zbliżone do obserwowanych w okresie przed spowolnieniem gospodarczym. Zdecydowanie mniejszy był także wzrost bezrobocia. Stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła na przestrzeni roku o zaledwie 0,2 pp., wobec wzrostu o 2,6 pp. w 2009 roku (w grudniu 2010 roku wyniosła 12,3 %, a rok wcześniej 12,1 %). W rezultacie liczba bezrobotnych w całym minionym roku wzrosła o 62 tysiące osób po wzroście o 419 tysięcy w 2009 roku. Poprawa sytuacji na rynku pracy następowała w głównej mierze poprzez wzrost zatrudnienia, przy jednoczesnym utrzymywaniu dyscypliny płacowej przez przedsiębiorstwa.

Inflacja

Pierwsza połowa 2010 roku charakteryzowała się systematycznym spadkiem inflacji i najniższy jej poziom zarejestrowano w lipcu i sierpniu, kiedy ceny wzrastały o 2,0 % w ujęciu rocznym. Począwszy od września ub. r. – na skutek wzrostu cen żywności, wywołanego niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, wyższych cen surowców rolnych na świecie, ogłoszenia przez rząd podniesienia stawek VAT – ceny zaczęły szybciej rosnać. W grudniu 2010 roku wskaźnik inflacji doszedł do poziomu 3,1 % w ujęciu rocznym.

Stopy procentowe

W 2010 roku bazowe stopy procentowe NBP nie uległy zmianom. Spadek inflacji w pierwszej części roku, zmniejszający oczekiwania na wzrost bazowych stóp procentowych oraz poprawa sytuacji na rynku międzybankowym w zakresie wzajemnego zaufania między uczestnikami rynku, spowodowały obniżenie stóp rynkowych. Najbardziej w tym okresie spadły stawki rynkowe w terminach 3M i 6M. Jednak w IV kwartale 2010 r. wraz z nasilającą się inflacją i powrotem oczekiwań na wzrost stóp procentowych NBP, koszt pożyczek międzybankowych, szczególnie na dłuższym końcu krzywej dochodowości, zaczął wzrastać. W efekcie tych procesów, średnioroczne stawki WIBOR 1M, 3M i 6M osiągnęły poziom 3,62 %, 3,94 % oraz 4,11 % i były niższe niż w roku 2009 odpowiednio o 0,26 pp., 0,48 pp. i 0,43 pp.

Kurs walutowy

W okresie 2010 r. złoty umocnił się w stosunku do euro, dolara amerykańskiego i funta brytyjskiego oraz nieznacznie stracił na wartości w stosunku do franka szwajcarskiego. Średnioroczny kurs EUR/PLN i USD/PLN ukształtował się na poziomie 3,99 i 3,02, obniżając się w stosunku do kursu

notowanego w 2009 r. odpowiednio o 0,34 zł i 0,10 zł. W 2010 roku pozytywny wpływ relatywnie wysokiego wzrostu gospodarczego na kurs złotego był zneutralizowany przez wysoki deficyt budżetowy oraz rosnący dług publiczny. Największe wahania kursu miały miejsce w II kwartale 2010 r., kiedy złoty tracił na wartości, w związku z niestabilną sytuacją finansową Grecji. Na umocnienie złotego w III kwartale 2010 r. wpływ miało nasilenie presji deprécjacyjnej na dolara amerykańskiego wywołane wzmocnieniem oczekiwań na dalsze rozluźnienie polityki pieniężnej w USA. W ostatnim kwartale 2010 r. na kurs złotego negatywny wpływ miały problemy finansowe Irlandii oraz obawy inwestorów o kondycje Portugalii i Hiszpanii.

Finanse publiczne

Problemem polskiej gospodarki w 2010 roku był deficyt budżetu państwa oraz wielkość zadłużenia finansów publicznych. W warunkach umiarkowanej skali ożywienia gospodarczego, do budżetu wpływały mniejsze niż zaplanowano dochody z tytułu podatków. Z drugiej zaś strony, potrzeba stymulacji fiskalnej (np. w formie współfinansowania przez budżet projektów unijnych) zmniejszała możliwości obniżenia niektórych wydatków budżetowych. Groźba przekroczenia kolejnych progów ostrożnościowych oraz ryzyko odpływu kapitału portfelowego w związku z kryzysem fiskalnym w niektórych krajach EU stały się impulsem do wzmożenia prac nad reformą finansów publicznych. Ostatecznie, w 2010 roku deficyt budżetowy zamknął się kwotą 44,6 mld zł (wobec 52,2 mld zł przyjętych w ustawie budżetowej). Według danych Ministerstwa Finansów, dług publiczny w 2010 roku wyniósł 53,5% PKB.

II. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ

2.1. Struktura Grupy Kapitałowej BPS

Grupę Kapitałową BPS tworzą: Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz specjalistyczne spółki, które uzupełniając ofertę Banku, realizują jednocześnie własne cele biznesowe. Potencjał każdej ze spółek służy budowie efektów synergii całej Grupy BPS.

Nie wszystkie spółki funkcjonujące w ramach Grupy Kapitałowej zostały objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, z uwagi na ich nieistotny wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową Grupy.

Grupę jednostek objętych sprawozdaniem skonsolidowanym, spełniającym warunki konsolidacji pełnej według stanu na 31.12.2010 r. stanowiły: Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz dwa podmioty zależne, tj. Centrum Finansowe Banku BPS S.A. oraz Dom Maklerski Banku BPS S.A., natomiast Centrum Technologii Informatycznych IT Card S.A. podlegało konsolidacji metodą praw własności.

Tabela 1. Jednostki zależne i stowarzyszona wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A.

Nazwa jednostki	Procentowy udział Grupy w głosach	Metoda konsolidacji
Podmiot zależny		
Centrum Finansowe Banku BPS S.A.	100,00%	Pełna
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	62,51%	
Podmiot stowarzyszony		
Centrum Technologii Informatycznych IT Card S.A.	18,25%	Praw własności

2.2. Skład Zarządów podmiotów Grupy BPS

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. w skład zarządów poszczególnych podmiotów Grupy Kapitałowej wchodziły następujące osoby:

Funkcja	Imię i nazwisko
Zarząd Banku BPS S.A.	
Prezes Zarządu	Mirosław Anastazy Potulski
Wiceprezes Zarządu	Piotr Pokropek
Wiceprezes Zarządu	Aleksander Jarosław Trojanowicz
Wiceprezes Zarządu	Krzysztof Adam Jagielski
Zarząd Centrum Finansowego Banku BPS S.A.	
Prezes Zarządu	Joanna Emilia Nowicka-Kempny
Wiceprezes Zarządu	Barbara Renata Grześ
Zarząd Domu Maklerskiego Banku BPS S.A.	
Prezes Zarządu	Jan Kuźma
Wiceprezes Zarządu	Katarzyna Helena Nowocien-Dycha
Zarząd Centrum Technologii Informatycznych IT Card S.A.	
Prezes Zarządu	Jarosław Stanisław Chrzanowski

III. PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

3.1. Działalność Banku BPS S.A.

Cechą wyróżniającą Bank BPS S.A. na tle rynku jest specyficzny charakter prowadzonej działalności bankowej, która opiera się na dwóch filarach: działalności zrzeszeniowej i bankowości komercyjnej. Działania Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. koncentrują się na budowie i rozwoju potencjału biznesowego banków spółdzielczych, przy równoczesnym wzmacnianiu własnej działalności komercyjnej.

3.1.1. Działalność zrzeszeniowa

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. zrzesza banki spółdzielcze na podstawie umów zrzeszenia, których treść została zatwierdzona przez Komisję Nadzoru Finansowego. Bank i banki spółdzielcze tworzą Zrzeszenie, którego celem jest wzajemna pomoc i współpraca w realizacji zadań statutowych, rozwój i doskonalenie działalności bankowej oraz dbałość o interesy ekonomiczne i prawne banków spółdzielczych. Na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank zapewniał obsługę 359 zrzeszonym bankom

spółdzielczym oraz posiadał podpisaną umowę o współpracy z Krakowskim Bankiem Spółdzielczym oraz Bankiem Spółdzielczym w Oławie.

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. współpracuje z bankami spółdzielczymi w wielu obszarach ich działania. W sferze finansowej do podstawowych jego obowiązków należy: prowadzenie rachunków banków spółdzielczych oraz przeprowadzanie rozliczeń, a także wykonywanie na ich rzecz i w ich imieniu niektórych czynności bankowych, m.in. prowadzenie wyodrębnionego rachunku, na którym deponowane są aktywa banków spółdzielczych, stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych. Bank pełni również rolę pośrednika w zakresie usług rozliczeniowych z KIR, pośredniczy w rozliczeniach dewizowych z klientami banków spółdzielczych, a także w rozliczeniach dopłat do odsetek od kredytów preferencyjnych. Nalicza i utrzymuje rezerwę obowiązkową banków spółdzielczych na rachunku w Banku Centralnym. Wypełnia również za banki obowiązki sprawozdawcze i informacyjne oraz reprezentuje ich interesy wobec instytucji zewnętrznych, tj. Narodowego Banku Polskiego, Komisji Nadzoru Finansowego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, izb gospodarczych, urzędów i instytucji centralnych.

Do zadań Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. należy również przyjmowanie od banków spółdzielczych nadwyżek środków finansowych. Pozyskane od banków spółdzielczych środki pieniężne lokowane były głównie w dłużne papiery wartościowe (bony pieniężne NBP i obligacje Skarbu Państwa) oraz na rynku międzybankowym.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa funkcjonowania banków spółdzielczych w strukturze Zrzeszenia występują trzy fundusze pomocowe, tj.: Fundusz Pomocowy, Fundusz Pomocy Bankom Spółdzielczym oraz Fundusz Kapitałowy, z których środki wspomagają działalność banków spółdzielczych w zakresie zachowania (podtrzymania) bieżącej płynności, wdrożenia nowych technologii informatycznych, wsparcia finansowego przeprowadzanych procesów łączeniowych i programów postępowania naprawczego, a także zwiększenia funduszy własnych banków spółdzielczych.

Banki spółdzielcze są jednocześnie wzmocnione kapitałowo poprzez wnoszone udziały. Obowiązkiem Banku BPS S.A. jest także zapewnienie bezpieczeństwa płynnościowego Zrzeszenia. W ubiegłym roku kontynuowano działania polegające na oferowaniu bankom spółdzielczym instrumentów finansowych, m.in. takich jak kredyt w rachunku bieżącym, kredyt techniczny, lokaty międzybankowe oraz pozabilansowy limit operacyjny na międzybankowym rynku pieniężnym.

Bank współpracuje z bankami spółdzielczymi w zakresie udzielania kredytów w konsorcjach, wspierając tym samym ich aktywność kredytową oraz dywersyfikując ryzyko, co między innymi pozwala na finansowanie dodatkowych przedsięwzięć oraz na wykorzystanie nadpłynności banków spółdzielczych i zwiększenie ich rentowności. Wpływ na bezpieczny rozwój portfela kredytów konsorcjalnych Banku ma przede wszystkim znajomość rynku lokalnego przez banki spółdzielcze oraz ich doświadczenie w kredytowaniu klientów z tego rynku.

Bank BPS S.A. prowadzi działania mające na celu pozyskiwanie dopłat do oprocentowania kredytów w wysokościach zabezpieczających potrzeby klientów Zrzeszenia. Największe znaczenie, ze względu na wartość i dostępność, w przypadku kredytów preferencyjnych, mają dopłaty Agencji

Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do oprocentowania.

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. kontynuował ponadto współpracę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w zakresie:

- kredytów z premią termomodernizacyjną;
- kredytów mieszkaniowych udzielanych w ramach programu „Rodzina na swoim”;
- kredytów z dopłatami do oprocentowania kredytów studenckich;
- poręczeń i gwarancji z Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych.

W 2010 r. w ramach współpracy z Europejskim Funduszem Rozwoju Wsi Polskiej wdrożono do realizacji 5 umów w zakresie kredytowania:

- inwestycji budowy, przebudowy i remontu dróg publicznych na terenach wiejskich;
- inwestycji w zakresie wiejsko - gminnych szkół podstawowych, gimnazjów i liceów oraz zawodowych szkół rolniczych;
- przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę;
- przedsięwzięć inwestycyjnych na terenach wiejskich w zakresie agroturystyki;
- pozarolniczej działalności gospodarczej na terenach wiejskich w ramach linii kredytowej „WIARYGODNY PARTNER”.

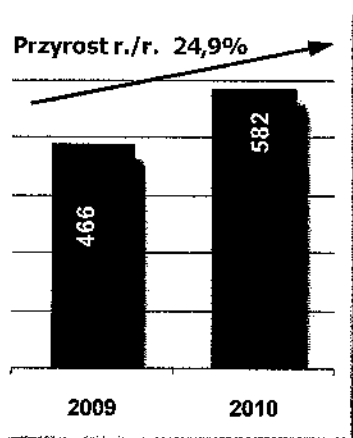
Dodatkowo, w 2010 r. zawarta została z ARiMR nowa umowa, wprowadzająca do portfela kredytowego Grupy BPS kredyty z dopłatą ARiMR do kapitału. Umowa ta nadaje uprawnienia każdemu z banków kredytujących do indywidualnego ustalania wysokości oprocentowania dla udzielanych kredytów preferencyjnych.

Zrzeszenie BPS sukcesywnie powiększa liczbę klientów bankowości internetowej, aktywnych kart płatniczych, rozliczeń elektronicznych oraz bankomatów.

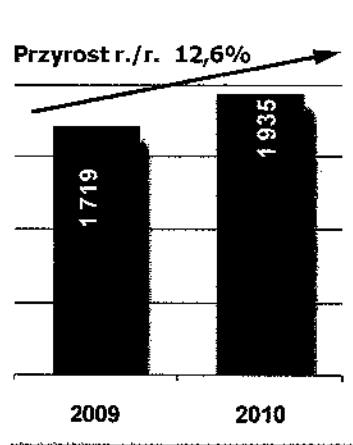
Liczba wydanych aktywnych kart płatniczych na koniec 2010 roku wyniosła 582 tys. sztuk, z tego karty Banku BPS S.A. stanowiły 31,7 tys. sztuk, a karty banków spółdzielczych 550,3 tys. sztuk. W porównaniu do 2009 r. ilość aktywnych kart płatniczych wzrosła o 116 tys. sztuk, tj. o 25 %.

Na koniec 2010 r. w Zrzeszeniu BPS funkcjonowało 1 935 bankomatów, podczas gdy przed rokiem było ich o 216 sztuk mniej. Powyższy przyrost świadczy o dynamicznym rozwoju sieci bankomatów.

Rys. 1. Liczba kart (w tys. szt.)

Rys. 2. Liczba bankomatów (w szt.)

Wraz ze wzrostem zarówno ilości bankomatów jak i wydawanych kart, nastąpił przyrost realizowanych transakcji.

W 2010 roku kontynuowany był projekt wydawnictwa kart płatniczych wyposażonych w mikroprocesor, autoryzowanych w trybie on-line. W październiku 2010 r. Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. udostępnił zrzeszonym bankom spółdzielczym możliwość wydawania zbliżeniowych kart płatniczych VISA payWave.

Karta Visa Gold Credit dla przedsiębiorstw otrzymała główną nagrodę w plebiscycie na „Najładniejszą polską kartę 2010 r.” organizowanym na III Konferencji Central European Electronic Card - Warsaw 2010 (jest to jedno z najważniejszych spotkań branży kartowej z Polski i Europy Centralnej).

W dziedzinie bankomatów rozpoczęty został projekt uruchomienia bankomatów biometrycznych, pracujących w technologii Finger Vein. Jest to pierwsze tego typu przedsięwzięcie w Europie i 3 wdrożenie autoryzacji biometrycznej na świecie.

W 2010 roku w ramach funkcji zrzeszeniowej Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. świadczył ponadto na rzecz banków spółdzielczych usługi, m.in. w zakresie:

- instytucjonalnej kontroli wewnętrznej, mającej na celu zapewnienie zgodności ich działania z przepisami prawa, postanowieniami statutu, regulacji nadzorczych i wewnętrznych oraz Umowy Zrzeszenia;
- wspomaganie zarządzania ryzykiem;
- działań związanych z wykorzystaniem funduszy unijnych;
- obsługi kart płatniczych oraz rozbudowy sieci bankomatów;
- opracowywania i udostępniania wzorcowych regulaminów i procedur;
- obrotu gotówką;
- prowadzenia spraw związanych z zabezpieczeniem budynków, kas, skarbców;
- ochrony, bhp i ppoż.

3.1.2. Działalność komercyjna

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. prowadzi niekonkurencyjną wobec zrzeszonych banków spółdzielczych działalność komercyjną. Poprzez sieć liczącą 72 placówki bankowe, obsługuje klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych. Specjalizuje się w kompleksowej obsłudze małych i średnich przedsiębiorstw oraz jednostek samorządów terytorialnych. Klienci Banku mają dostęp do szerokiej gamy produktów i usług bankowych, m.in. w zakresie rozliczeń krajowych i zagranicznych, zarządzania płynnością, bankowości elektronicznej (internetowej), dostępu do źródeł finansowania, w tym na wsparcie w ramach absorpcji funduszy strukturalnych.

Wachlarz produktów depozytowych i kredytowych stanowi bazę, w oparciu o którą może być budowana dla każdego klienta oferta dostosowana do jego potrzeb i oczekiwań. Jednym z priorytetów Banku jest zapewnienie prostej i przejrzystej oferty produktowej, usprawnienie procesu udzielania kredytów oraz intensyfikacja działań skierowanych na kredytowanie klientów w ramach konsorcjów kredytowych z bankami spółdzielczymi.

Bank zapewnia również klientom możliwość korzystania z usług banków spółdzielczych, spółek

zależnych i powiązanych oraz innych podmiotów współpracujących z Bankiem.

Oferta depozytowa

Produkty oszczędnościowe w ofercie Banku proponowane klientom indywidualnym w 2010 r. to między innymi:

- Lokata 365 – elastyczna lokata dla wymagających, dostępna zarówno w placówkach sprzedażowych, jak również przez Internet. W ramach produktu, klient ma możliwość wyboru okresu deponowania środków w okresach dziennych, co ułatwia mu elastyczne zarządzanie środkami;
- Lokata porogresywna – zawierająca atrakcyjne progresywne oprocentowanie aż do 6 %;
- Podwójna krótka – to jednodniowa, odnawialna lokata do 365 dni z oprocentowaniem do 4 % bez podatku od zysków kapitałowych;
- Pol-efekt – konto oszczędnościowe, z możliwością wypłaty bez utraty naliczonych odsetek;
- Indywidualne Konto Emerytalne – dedykowane klientom, którzy dzięki gromadzeniu oszczędności na tym rachunku chcą zwiększać swoje przyszłe dochody po osiągnięciu wieku emerytalnego;
- UniLokata – lokata zawierająca program oszczędnościowo-inwestycyjny: 50 % lokata bankowa + 50 % inwestycja w bezpieczny portfel funduszy.

Bank oferuje ponadto szeroką gamę kont osobistych, takich jak: Pol-Konto, Pol-Konto VIP, a także w zależności od grupy wiekowej – Pol-Konto dla Juniorów, Studentów oraz Seniorów.

Aktywnie prowadzona polityka depozytowa, skutkująca wprowadzaniem nowych konkurencyjnych produktów, przełożyła się na wzrost zarówno liczby prowadzonych rachunków, jak i wolumenu w omawianej grupie klientów.

Oferta dla klientów instytucjonalnych (tj. podmiotów gospodarczych, instytucji rządowych i samorządowych, oraz niebankowych podmiotów finansowych) jest ściśle powiązana z rachunkiem bieżącym, a funkcjonalność tego produktu jest na bieżąco dostosowywana do zmieniających się warunków rynkowych, z jednoczesnym zagwarantowaniem bezpieczeństwa oraz komfortu obsługi.

Klientom z segmentu MSP Bank proponuje m.in. Pakiet Biznes, Pakiet e-Biznes oraz Pakiet na Dobry Początek – dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą. W ramach jednej opłaty miesięcznej klient ma do dyspozycji podstawowe produkty takie jak: rachunek bieżący, rachunek lokacyjny, karta płatnicza, bankowość elektroniczna.

Klienci z segmentu rolnictwa mogą skorzystać z oferty pakietowej w postaci Pakietu Agro Biznes, Pakietu e-Agro Biznes oraz Pakietu na Dobry Początek, która łączy w sobie cechy i funkcjonalności, zarówno rachunku bieżącego, jak i rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego. W ramach powyższych pakietów oferowany jest zestaw produktów i usług ułatwiających zarządzanie posiadanymi środkami finansowymi, lokowanie wolnych środków oraz umożliwiających dostęp do finansowania na uproszczonych zasadach.

Dla wspólnot mieszkaniowych Bank przygotował Pakiet Wspólny Dom (z niską opłatą miesięczną dla wspólnot mniej aktywnie korzystających z rachunku) oraz Pakiet Wspólny Dom Plus (dla wspólnot aktywnie korzystających z rachunku).

W 2010 r. wprowadzono specjalną promocję dla klientów indywidualnych i instytucjonalnych pod

hasłem: „Przejdź do BPS-u”. Klienci indywidualni, którzy zdecydowali się na rozpoczęcie współpracy z Bankiem, mogli liczyć na zwolnienie z opłat za prowadzenie rachunku, przelewy i kartę debetową. W ramach promocji oferowano także specjalne warunki kredytowe dla klientów przenoszących wraz z rachunkiem jeden z produktów kredytowych: kartę kredytową, kredyt odnawialny lub kredyt gotówkowy.

Oferta transakcji depozytowych umożliwia klientom instytucjonalnym inwestowanie nadwyżek finansowych na rachunkach w złotych, euro oraz dolarach amerykańskich, które mogą być lokowane na warunkach rynkowych. Depozyty oferowane przez Bank obejmują m.in. lokaty o okresach od 1 do 365 dni z oprocentowaniem standardowym i negocjowanym.

Oferta kredytowa

Kluczowymi produktami kredytowymi dla klientów indywidualnych są kredyty hipoteczne, konsumenckie w formie kredytów w rachunku bieżącym i gotówkowych oraz karty kredytowe.

W 2010 r. Bank w ramach kredytów hipotecznych proponował:

- Kredyt Mój Dom – na zakup własnego mieszkania, lub na spłatę kredytu zaciągniętego w innym banku;
- Kredyt Rodzina na Swoim – na zakup pierwszego mieszkania;
- Uniwersalny Kredyt Hipoteczny zabezpieczony nieruchomością – na inny dowolny cel.

Oferta kredytów hipotecznych w Banku BPS S.A. została uznana za bardzo konkurencyjną, a jej parametry cenowe uplasowały ją w czołówce banków udzielających powyższe kredyty. Kredyt Rodzina na Swoim, w rankingu analityków Gold Finance w 2010 r., otrzymał 1 miejsce, natomiast złotowe kredyty hipoteczne otrzymały 6 lokatę w rankingu Gazety Prawnej.

W 2010 r. ofertę skierowaną do klientów indywidualnych wzbogacono m.in. o takie produkty jak:

- Kredyt na PIT – krótkoterminowy kredyt gotówkowy, przeznaczony na sfinansowanie zobowiązań klienta z tytułu podatku dochodowego;
- Kredyt z dotacją na zakup kolektorów słonecznych – kredyt przeznaczony na finansowanie zakupu i montażu instalacji kolektorów słonecznych dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych, z częściową spłatą kapitału ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Bank wychodząc naprzeciw oczekiwaniom swoich klientów przygotował specjalną, świąteczną ofertę promocyjną dla Kredytu Bezpieczna Gotówka – „Kredyt Bardzo Świąteczny”. Produkt ten to bezpieczny i elastyczny kredyt gotówkowy na preferencyjnych warunkach cenowych, z przeznaczeniem na dowolny cel.

Kredyt „Bezpieczna gotówka” w 2010 r. otrzymał Medal Europejski – wyróżnienie przyznawane przez Business Centre Club firmom oferującym produkty i usługi na najwyższym poziomie.

Nagroda ta pokazuje, że oferta jaką Bank BPS S.A. proponuje swoim klientom zawiera produkty najwyższej klasy, których jakość nie odbiega od poziomu europejskiego.

Bank BPS S.A. zajął ponadto 3 miejsce w konkursie „Bank najczęściej polecany innym klientom” organizowanym przez ekspertów z firmy Expander i Centrum Badań Marketingowych INICATOR.

Bank oferuje klientom instytucjonalnym kredyty krótkoterminowe, takie jak m.in. kredyty w rachunku bieżącym, obrotowe, rewołwingowe, kredyty płatnicze oraz gwarancje, jak również zindywidualizowane produkty finansowania długoterminowego, przeznaczone na potrzeby inwestycyjne klientów. Proponowane są również produkty w ramach projektów dofinansowanych ze środków pomocowych w ramach funduszy strukturalnych UE, które obejmują finansowanie pomostowe, współfinansowanie, gwarancje i usługi doradcze.

Ponadto, Bank udziela kredyty preferencyjne lub z dotacją, przy współpracy z podmiotami sektora publicznego, takimi jak ARiMR, BGK oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki.

Podmioty sektora finansów publicznych i jednostki samorządu terytorialnego stanowią ważną grupę klientów Banku, dlatego też w ofercie znajdują się m.in. kredyty na finansowanie:

- deficytu budżetu jednostek samorządu terytorialnego;
- zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych;
- spłaty wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów.

Oferta dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw przygotowana przez Bank została doceniona przez Gazetę Finansową. Kredyt Szybka Inwestycja otrzymał tytuł „Najlepszy Produkt Biznesu 2010” w kategorii Banki. Nagroda ta przyznawana jest bankom, których oferty dla MSP zaspokajają wszelkie potrzeby, zarówno w zakresie bieżącego zarządzania środkami, lokowania nadwyżek finansowych, jak i finansowania potrzeb bieżących i inwestycyjnych. Nagrodę w postaci Medalu Europejskiego otrzymał również inny produkt Banku – „Kredytowa linia hipoteczna” jako produkt na najwyższym poziomie, spełniający standardy europejskie.

Dodatkowo, produkty Banku – Szybka Inwestycja i Szybka Gotówka dla Firm – w 2010 r. znalazły się w gronie Laureatów XX edycji konkursu „Teraz Polska”.

Działalność inwestycyjna Banku

Polityka inwestycyjna Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. skupia się na lokowaniu wolnych środków w trzy niezależne obszary rynku finansowego, tj. dłużne papiery wartościowe, lokaty międzybankowe oraz akcje, poprzez bezpośrednie działania na Giełdzie Papierów Wartościowych, jak i za pośrednictwem wyspecjalizowanych funduszy, zarządzanych przez TFI.

Pozyskane od banków spółdzielczych środki pieniężne lokowane były przede wszystkim w dłużne papiery wartościowe oraz na rynku międzybankowym.

W ramach operacji przeprowadzanych na dłużnych papierach wartościowych, głównym obszarem inwestycyjnym były bony pieniężne NBP i obligacje Skarbu Państwa. Taka struktura portfela pozwala pogodzić akceptowany przez Bank poziom rentowności, ze specyfiką działania Banku jako Banku Zrzeszającego, replasującego nadwyżki finansowe banków spółdzielczych, w większości o krótkim terminie wymagalności oraz pozwala utrzymać limity płynnościowe.

W ubiegłym roku Bank kontynuował również inwestycje w obligacje komunalne i komercyjne przedsiębiorstw. Rozbudowa portfela obligacji komercyjnych podyktowana była szeroką ofertą tego typu papierów na rynku, która umożliwiła przy ograniczonym poziomie ryzyka na osiągnięcie bardziej korzystnej stopy zwrotu niż z innych dłużnych instrumentów finansowych.

Dodatkowo, w ubiegłym roku wzrosło zaangażowanie Banku w akcje notowane na Giełdzie Papierów

Wartościowych. Polityka Banku zmierzała do ograniczenia poziomu zaangażowania w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych na rzecz poszerzenia własnego portfela akcji, zarządzanego przez Bank.

Powyższe działania podejmowane były w ramach akceptowalnego poziomu ryzyka, podlegały ścisłemu monitoringowi przez wyspecjalizowane komórki i nie powodowały przekroczenia przydzielonych limitów inwestycyjnych.

Produkty transakcyjne

Bank BPS S.A. oferuje klientom instytucjonalnym transakcyjne rozwiązania bankowe, które można podzielić na podstawowe produkty związane z rachunkami, płatnościami, usługami zarządzania gotówką, płynnością, kartami, kanałami dostępu oraz wysokiej jakości produkty dopasowywane do indywidualnych potrzeb klientów. Produkty transakcyjne oferowane przez Bank ułatwiają efektywne zarządzanie przepływami pieniężnymi i płynnością spółek, grup kapitałowych i jednostek budżetowych oraz mają na celu podniesienie skuteczności operacyjnej i redukcję kosztów.

Produkty transakcyjne dzielą się na następujące kategorie:

- produkty zarządzania płynnością (rachunek bieżący, obsługa gotówkowa, płatności masowe);
- produkty związane z płatnościami (przelewy krajowe i zagraniczne, polecenie zapłaty);
- produkty zarządzania gotówką (wpłaty i wypłaty gotówkowe oraz usługi odbioru gotówki);
- karty płatnicze;
- bankowość elektroniczna;
- produkty finansowania handlu (gwarancje, inkaso dokumentowe, akredytywy);
- produkty skarbowe (transakcje walutowe i na instrumentach pochodnych, w celu zabezpieczenia przed różnego rodzaju ryzykiem, np. walutowym i stopy procentowej).

W 2010 r. wdrożona została pełna obsługa zleceń zagranicznych poprzez system „Przekazy zagraniczne”. Umożliwia on większą automatyzację rozliczeń klientów w obrocie dewizowym, lepszą kontrolę poprawności wprowadzanych danych oraz wyeliminowanie zbędnych ogniw pośrednich w procesie realizacji zlecenia.

3.2. Działalność realizowana przez spółki Grupy

Zainteresowanie klientów nowoczesnymi produktami finansowymi oraz ograniczone możliwości pozyskania nowych klientów poprzez oferowanie produktów czysto bankowych, udowodniło, że powołanie odrębnych podmiotów miało swoje ekonomiczne uzasadnienie. Rozwój spółek zależnych i powiązanych oparte jest na dwóch głównych filarach:

- zapewnienie kompleksowej obsługi finansowej podmiotów i klientów Zrzeszenia BPS, wzmacniającej efekt synergii i skali, poprzez umożliwienie klientom dostępu w jednym miejscu do wystandaryzowanych produktów finansowych, takich jak: usługi leasingowe, factoringowe i inwestycyjne, świadczone dotychczas przez inne podmioty;
- optymalizowanie strony kosztowej Banku i banków spółdzielczych poprzez przenoszenie czynności i obszarów organizacyjno-zarządczych do specjalistycznych spółek zależnych.

Sprawozdaniem skonsolidowanym, spełniającym warunki konsolidacji sprawozdań finansowych,

na koniec 2010 r., obok Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., objęte były trzy podmioty, tj. Dom Maklerski Banku BPS S.A., Centrum Finansowe Banku BPS S.A. oraz Centrum Technologii Informatycznych IT Card S.A.

3.2.1. Dom Maklerski Banku BPS S.A.

Dom Maklerski Banku BPS S.A. został utworzony 11 kwietnia 2008 r. W dniu 6 stycznia 2009 r. uzyskał status członka GPW S.A. Dom Maklerski jest uczestnikiem systemu rekompensat prowadzonego przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., partnerem strategicznym GPW S.A. na rynku instrumentów dłużnych, członkiem Izby Domów Maklerskich, a także pierwszym domem maklerskim w Polsce, który od chwili rozpoczęcia działalności stosuje Kanon Dobrych Praktyk Rynku Finansowego.

Kapitał zakładowy Domu Maklerskiego Banku BPS S.A. w pełni wpłacony wynosi 6 669 tys. zł. Głównymi akcjonariuszami są Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. i banki spółdzielcze.

Zakres udzielonego zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej obejmuje wykonywanie czynności polegających na:

- przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- wykonywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie;
- nabywaniu lub zbywaniu na własny rachunek instrumentów finansowych;
- oferowaniu instrumentów finansowych;
- świadczeniu usług w wykonywaniu zawartych umów o subemisję inwestycyjne i usługowe lub zawieraniu i wykonywaniu innych umów o podobnym charakterze, jeżeli ich przedmiotem są instrumenty finansowe;
- przechowywaniu lub rejestrowaniu instrumentów finansowych, w tym prowadzeniu rachunków papierów wartościowych oraz prowadzeniu rachunków pieniężnych;
- udzielaniu pożyczek pieniężnych w celu dokonania transakcji, których przedmiotem jest jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, jeżeli transakcja jest dokonywana za pośrednictwem firmy inwestycyjnej udzielającej pożyczki;
- doradztwie dla przedsiębiorstw w zakresie struktury kapitałowej, strategii przedsiębiorstwa lub innych zagadnień związanych z taką strukturą lub strategią;
- doradztwie i innych usługach w zakresie łączenia, podziału oraz przejmowania przedsiębiorstw;
- sporządzaniu analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych;
- świadczeniu usług dodatkowych związanych z subemisją usługową lub inwestycyjną.

Na koniec 2010 roku Dom Maklerski Banku BPS S.A.:

- prowadził 2 378 rachunków papierów wartościowych klientów o wartości przechowywanych aktywów 947 mln zł;
- przygotował i przeprowadził 42 emisje obligacji (w tym 16 emisji obligacji komunalnych, 12 emisji obligacji korporacyjnych i 14 emisji obligacji banków spółdzielczych) oraz 2 emisje akcji o łącznej

wartości ponad 500 mln zł;

- pełnił funkcję agenta kalkulacyjnego dla wszystkich prowadzonych przez siebie emisji papierów wartościowych;
- wprowadził na rynek zorganizowany Catalyst 13 emisji obligacji o wartości 183 mln zł (w tym 12 emisji obligacji banków spółdzielczych oraz jedną emisję obligacji korporacyjnych);
- pełnił funkcję animatora emitenta na rynku podstawowym dla 2 spółek, dla 1 spółki na alternatywnym rynku NewConnect oraz animatora rynku dla 3 spółek na rynku podstawowym;
- uczestniczył jako członek konsorcjum w prywatyzacjach spółek Skarbu Państwa;
- zrealizował obroty na poziomie 3 mld zł;
- wydał 20 rekomendacji oraz 35 not informacyjnych, a skuteczność analiz Domu Maklerskiego wyniosła na koniec roku 71%;
- prowadził działalność operacyjną w Centrali i w 25 Punktach Usług Maklerskich.

3.2.2. Centrum Finansowe Banku BPS S.A.

Centrum Finansowe Banku BPS S.A. powstało 3 czerwca 2008 roku. Kapitał zakładowy w pełni wpłacony wynosi 1 150 tys. zł. Jedynym akcjonariuszem jest Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.

Głównym przedmiotem działalności Centrum Finansowego Banku BPS S.A. jest restrukturyzacja i windykacja wierzytelności przeterminowanych, świadczona na podstawie umów – zlecenia (outsourcing windykacji) i umów cesji (zakupy wierzytelności). Kontrahentami Spółki są zarówno podmioty Grupy BPS (Bank BPS S.A. i jego spółki oraz banki spółdzielcze), jak i podmioty zewnętrzne (banki komercyjne, likwidatorzy przedsiębiorstw państwowych, syndycy oraz przedsiębiorcy indywidualni).

Centrum Finansowe Banku BPS S.A. administruje wierzytelnościami własnymi nabywanymi poprzez:

- uczestnictwo w przetargach publicznych organizowanych przez banki komercyjne, firmy telekomunikacyjne, syndyków masy upadłości, likwidatorów,
- prowadzenie indywidualnych negocjacji z bankami spółdzielczymi zainteresowanymi zbyciem wierzytelności.

Centrum Finansowe Banku BPS S.A. posiada również zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego.

Ponadto, Centrum Finansowe Banku BPS S.A. obsługuje należności w ramach zlecenia outsourcingu usług windykacyjnych. Według stanu na dzień 31.12.2010 roku Centrum Finansowe Banku BPS S.A. administrowało następującym portfelem wierzytelności:

- w ramach zawartych z Bankiem BPS S.A. i bankami spółdzielczymi umów zleceń – 733 mln zł,
- w ramach portfela własnego – 106 mln zł (w 2009 roku zakupiono wierzytelności o łącznym wolumenie 40,2 mln zł zaś w 2010 roku nabyte wierzytelności wyniosły 65,4 mln zł).

W marcu 2011 roku Centrum Finansowe Banku BPS S.A. otrzymało tytuł Euro Lidera oraz Lidera Rynku, tj. najlepszej w Polsce firmy pod względem dynamiki przyrostu przychodów ze sprzedaży w branży restrukturyzacji i windykacji wierzytelności trudnych. KONKURS LIDER RYNKU 2011 EURO LIDER promuje firmy, produkty i usługi o czołowej i ugruntowanej pozycji rynkowej.

3.2.3. IT Card S.A.

Spółka IT Card S.A. powstała w 2006 roku. Na koniec 2010 r. kapitał akcyjny spółki wyniósł 4 000 tys. zł. W dniu 31 stycznia 2011 roku do księgi akcyjnej Spółki zostały wpisane akcje serii „C” i „D” o łącznej wartości nominalnej 10 500 tys. zł. Kapitał akcyjny Spółki wynosi obecnie 14 500 tys. zł.

IT Card S.A. to spółka założona przez banki spółdzielcze, zainteresowane rozwojem nowoczesnej, elektronicznej bankowości samoobsługowej z wykorzystaniem kart płatniczych. Jej strategicznym celem jest uniezależnienie banków spółdzielczych od zewnętrznych ośrodków, oferujących usługi autoryzacji i przetwarzania transakcji kartowych, przy zachowaniu kluczowej zasady optymalizacji kosztów, z jednoczesnym zapewnieniem najwyższej jakości standardów operacyjnych.

W swojej ofercie spółka proponuje usługi z zakresu:

- prowadzenia kompleksowej obsługi bankomatów zainstalowanych zarówno w siedzibach banków jak i zlokalizowanych w punktach komercyjnych;
- kompleksowej obsługi terminali płatniczych POS, zainstalowanych w placówkach handlowo-usługowych oraz bankowych (m.in. na mocy porozumienia z Bankiem BPS S.A.);
- wydawnictwa i kompleksowej obsługi kart płatniczych z logo Visa i MasterCard oraz prowadzenia pełnej obsługi kart zastrzeżonych - usługa w trakcie wdrożenia.

Ponadto, na mocy porozumienia z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz organizacjami płatniczymi Visa i MasterCard, IT Card S.A. pełni funkcję centrum obsługi kart płatniczych w zakresie kart z mikroprocesorem (chipem), z paskiem magnetycznym oraz kart bezstykowych.

Kadra zatrudniona w Spółce to uznani w Polsce fachowcy z wieloletnim doświadczeniem i unikalną, praktyczną wiedzą z zakresu wydawnictwa kart i obsługi transakcji kartowych w bankomatach i POS-ach. Wielu z nich legitymuje się pionierskimi osiągnięciami w tworzeniu bankowych ofert kartowych, budowaniu i obsłudze sieci bankomatów oraz sieci akceptantów transakcji kartowych w Polsce.

IV. SYTUACJA FINANSOWA I WYNIKI GRUPY KAPITAŁOWEJ

4.1. Rachunek zysków i strat

Grupa Kapitałowa Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w 2010 roku wypracowała skonsolidowany zysk brutto w wysokości 101,3 mln zł, który w porównaniu do poprzedniego roku wzrósł o 48,8 mln zł. Natomiast skonsolidowany zysk netto wyniósł 85,0 mln zł i był ponad dwukrotnie wyższy od uzyskanego w 2009 roku. Na 31 grudnia 2010 roku zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej stanowił kwotę 82,4 mln zł.

Tabela 10. Podstawowe wielkości skonsolidowanego rachunku zysków i strat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2010	Zmiana 2010-2009	Dynamika 2010/2009
Wynik z tytułu odsetek	144 679	135 074	-9 605	93,4%
Wynik z tytułu prowizji	49 880	62 291	12 411	124,9%
Przychody z tytułu dywidend	2 586	14 487	11 901	560,2%
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	18 989	13 223	-5 766	69,6%
Wynik na działalności inwestycyjnej	33 605	62 920	29 315	187,2%
Wynik na działalności podstawowej	249 739	287 995	38 256	115,3%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	16 779	22 627	5 848	134,9%
Ogólne koszty administracyjne	178 277	201 196	22 919	112,9%
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	-35 790	-8 227	27 563	23,0%
Wynik na działalności operacyjnej	52 451	101 199	48 748	192,9%
Udział w zyskach (stratach) jednostek podporządkowanych	48	116	68	241,7%
Zysk brutto	52 499	101 315	48 816	192,9%
Zysk netto	37 493	84 953	47 460	226,6%
Zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	37 125	82 439	45 314	222,1%

Wygenerowanie w 2010 roku wyższego o 92,9 % skonsolidowanego wyniku finansowego brutto Grupy było rezultatem przede wszystkim uzyskania:

- wyższego wyniku na działalności inwestycyjnej o 29,3 mln zł;
- korzystniejszego wyniku z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości o 27,6 mln zł.

Wynik z tytułu odsetek

W roku 2010 wynik z tytułu odsetek Grupy Kapitałowej wyniósł 135,1 mln zł i był niższy od osiągniętego w 2009 roku o 9,6 mln zł, tj. o 6,6 %.

Tabela 11. Wynik z tytułu odsetek (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2010	Zmiana 2010-2009	Dynamika 2010/2009
Przychody z tytułu odsetek, z tego z tytułu:	577 311	639 609	62 298	110,8%
- środków w Banku Centralnym	2 699	1 768	-931	65,5%
- lokat oraz kredytów (należności od innych banków)	28 368	15 067	-13 301	53,1%
- kredytów i pożyczek udzielonych klientom	228 239	308 639	80 400	135,2%
- inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	317 532	313 944	-3 588	98,9%
- aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	75	21	-54	28,0%
Pozostałe odsetki	398	170	-228	42,7%
Koszty z tytułu odsetek, z tego z tytułu:	432 632	504 535	71 903	116,6%
- zobowiązań wobec innych banków	371 439	445 458	74 019	119,9%
- zobowiązań wobec klientów	52 007	42 078	-9 929	80,9%
- emisji dłużnych papierów wartościowych	6 256	12 785	6 529	204,4%
- zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1	37	36	3 700,0%
Pozostałe odsetki	2 929	4 177	1 248	142,6%
Wynik z tytułu odsetek	144 679	135 074	-9 605	93,4%

Przychody odsetkowe ukształtowały się na poziomie wyższym o 62,3 mln zł, tj. o 10,8 %, w efekcie zwiększonej sprzedaży produktów kredytowych Banku BPS S.A. Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wyniosły 308,6 mln zł i w porównaniu do odnotowanych w 2009 r. były wyższe o 80,4 mln zł, tj. o 35,2 %. Na 31 grudnia 2010 roku przychody od klientów stanowiły ponad 48 % przychodów odsetkowych ogółem.

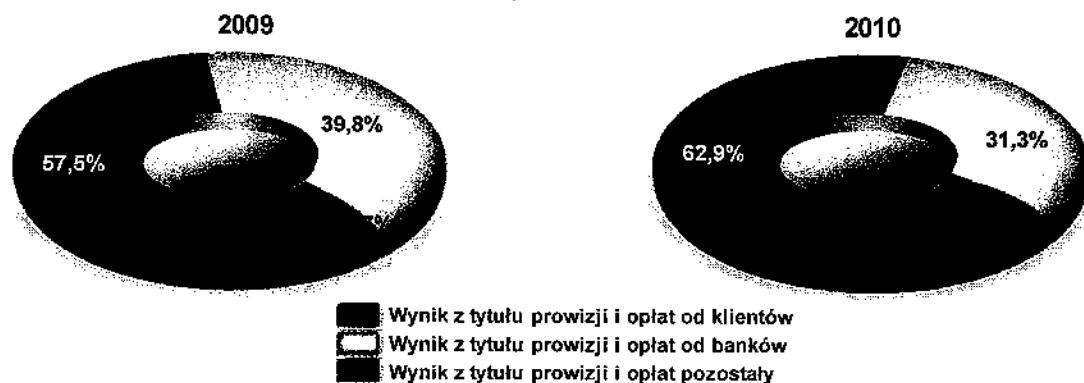
Poniżej wielkości osiągniętej w roku poprzednim ukształtowały się głównie przychody odsetkowe od lokat, kredytów od innych banków (niższe o 13,3 mln zł) oraz przychody z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych (niższe o 3,6 mln zł).

Na koniec grudnia 2010 roku koszty odsetkowe wyniosły 504,5 mln zł i w stosunku do poprzedniego roku zwiększyły się o 71,9 mln zł, przede wszystkim z uwagi na wzrost kosztów odsetkowych z tytułu zobowiązań wobec innych banków. Było to głównie konsekwencją atrakcyjnego oprocentowania oferowanego przez Bank BPS S.A. zrzeszonym bankom spółdzielczym, jak również wyższego niż w 2009 roku poziomu środków pozyskanych od tych banków.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Wynik z tytułu prowizji i opłat Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A. na 31 grudnia 2010 roku wyniósł 62,3 mln zł i w porównaniu do poprzedniego roku zwiększył się o 12,4 mln zł, tj. o 24,9 %. Prawie 63 % wyniku prowizyjnego wygenerowanego w 2010 roku stanowił wynik z tytułu prowizji i opłat od klientów i w porównaniu do 2009 roku udział tego wyniku zwiększył się o 5,4 pp.

Rys.11. Struktura wyniku z tytułu prowizji i opłat

Łączne przychody z tytułu opłat i prowizji ukształtowały się na poziomie 91,5 mln zł i w porównaniu do 2009 r. wzrosły o 19,4 mln zł, tj. o 27,0 %, z tego przychody z tytułu opłat i prowizji od:

- banków o 2,0 mln zł;
- od klientów o 13,3 mln zł;
- pozostałych o 4,2 mln zł.

Koszty z tytułu opłat i prowizji wyniosły 29,2 mln zł i w odniesieniu do wielkości odnotowanej w 2009 r. zwiększyły się o 7,0 mln zł, tj. o 31,6 %.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend Grupy wyniosły 14,5 mln zł i w porównaniu do wielkości odnotowanej

w 2009 roku były wyższe o 11,9 mln zł. Było to przede wszystkim wynikiem zwiększenia inwestycji w akcje notowane na Gieldzie Papierów Wartościowych.

Wynik na działalności inwestycyjnej

W 2010 roku Grupa Kapitałowa wygenerowała wynik na działalności inwestycyjnej w wysokości 62,9 mln zł, który w porównaniu do poprzedniego roku zwiększył się prawie dwukrotnie tj. o 29,3 mln zł.

Tabela 12. Wynik na działalności inwestycyjnej (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2010	Zmiana 2010-2009	Dynamika 2010/2009
Aktywa dostępne do sprzedaży	33 605	62 920	29 315	187,2%
a) instrumenty dłużne	30 269	18 346	-11 923	60,6%
b) instrumenty kapitałowe	449	34 970	34 521	7 788,4%
c) pozostałe	2 887	9 604	6 717	332,7%
Wynik na działalności inwestycyjnej	33 605	62 920	29 315	187,2%

Wysoki przyrost wyniku na działalności inwestycyjnej Grupa uzyskała dzięki realizacji zysku z transakcji akcjami notowanymi na Gieldzie Papierów Wartościowych.

Koszty administracyjne Banku

W 2010 roku ogólne koszty administracyjne Grupy ukształtowały się na poziomie 201,2 mln zł i w porównaniu do roku poprzedniego były wyższe o 22,9 mln zł, tj. o 12,9 %, przede wszystkim w efekcie poniesienia zwiększonych wydatków w obszarze świadczeń pracowniczych oraz kosztów działania.

Tabela 13. Ogólne koszty administracyjne Grupy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2010	Zmiana 2010-2009	Dynamika 2010/2009
Świadczenia pracownicze	93 121	102 823	9 702	110,4%
Koszty działania	69 855	80 231	10 376	114,9%
Amortyzacja	15 301	18 130	2 829	118,5%
Pozostałe	0	12	12	-
Ogólne koszty administracyjne	178 277	201 196	22 919	112,9%

Koszty świadczeń pracowniczych osiągnęły wielkość 102,8 mln zł i w odniesieniu do poniesionych w 2009 roku były wyższe o 9,7 mln zł, tj. o 10,4 %, głównie w wyniku poniesienia wyższych kosztów wynagrodzeń (więcej o 8,2 mln zł).

Koszty działania Grupy w 2010 roku wyniosły 80,2 mln zł i były wyższe niż w roku poprzednim o 10,4 mln zł. Zwiększone wydatki odnotowano przede wszystkim w zakresie kosztów:

- reklamy i reprezentacji o 3,7 mln zł;
- eksploatacji systemów informatycznych o 2,8 mln zł.

Powyżej wielkości odnotowanej w 2009 roku ukształtowały się również składki na rzecz Bankowego

Funduszu Gwarancyjnego oraz Komisji Nadzoru Finansowego (więcej o 0,8 mln zł).

Wskaźnik C/I, obrazujący pokrycie ogólnych kosztów administracyjnych Grupy wynikiem z działalności podstawowej wraz z pozostałymi przychodami i kosztami operacyjnymi na koniec grudnia 2010 roku wyniósł 64,8 % i w stosunku do odnotowanego na koniec 2009 roku poprawił się o 2,1 pp.

Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości

Na koniec 2010 roku odpisy aktualizujące netto z tytułu utraty wartości wyniosły minus 8,2 mln zł i w odniesieniu do kwoty uzyskanej w 2009 roku poprawiły się o 27,6 mln zł. Spadek odpisów netto z tytułu utraty wartości wynikał z konsekwentnie realizowanej ostrożnościowej polityki w zakresie udzielania nowych kredytów, w tym przyjmowania zabezpieczeń.

4.2. Sprawozdanie z sytuacji finansowej

4.2.1. Aktywa

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku aktywa ogółem Grupy Kapitałowej wyniosły 16,2 mld zł i w porównaniu ze stanem z końca 2009 roku były wyższe o 4,1 mld zł, tj. o 33,5 %. Największy przyrost odnotowano w pozycjach: inwestycyjne papiery wartościowe oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom.

Tabela 14. Aktywa Grupy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2010	Zmiana 2010-2009	Dynamika 2010/2009
Kasa, środki w Banku Centralnym	225 470	789 664	564 194	350,2%
Należności od innych banków	1 391 907	627 384	-764 523	45,1%
Pochodne instrumenty finansowe	722	1 044	322	144,6%
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	18 072	0	-18 072	0,0%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 157 678	5 489 068	1 331 390	132,0%
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	3 185 300	5 789 283	2 603 983	181,8%
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	2 944 383	3 005 239	60 856	102,1%
Inwestycje w jednostki podporządkowane	778	846	68	108,7%
Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne	163 700	184 494	20 794	112,7%
Pozostałe aktywa	42 478	309 136	266 658	727,8%
Aktywa razem	12 130 488	16 196 158	4 065 670	133,5%

Dominujący udział w strukturze aktywów tj. 54,3 % stanowiły inwestycyjne papiery wartościowe (dostępne do sprzedaży oraz utrzymywane do terminu zapadalności), które na 31 grudnia 2010 roku wyniosły 8,8 mld zł i w stosunku do stanu uzyskanego na koniec 2009 roku zwiększyły się o 2,7 mld zł, tj. o 43,4 %. W ich portfelu dominowały przede wszystkim papiery dłużne emitowane przez Narodowy Bank Polski oraz Skarb Państwa.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom stanowiły 33,9 % aktywów Grupy. Według stanu

na 31.12.2010 r. ich wartość bilansowa netto wyniosła 5,5 mld zł i w stosunku do poprzedniego roku zwiększyła się o 1,3 mld zł, tj. o 32,0 %.

Na koniec 2010 roku Grupa Kapitałowa posiadała udziały w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności, tj. w Spółce IT Card S.A. Według stanu na 31.12.2010 r. wartość bilansowa tych udziałów wyniosła 0,8 mln zł i ukształtowała się na poziomie zbliżonym do odnotowanego w roku poprzednim.

Według stanu na 31.12.2010 r. rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne Grupy wyniosły 184,5 mln zł i w porównaniu do 2009 roku zwiększyły się o 20,8 mln zł, tj. o 12,7 %.

4.2.2. Pasywa

Na koniec 2010 roku w pasywach Grupy zobowiązania stanowiły 96,6 %, natomiast kapitały własne 3,4 %.

Tabela 15. Pasywa Grupy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2010	Zmiana 2010-2009	Dynamika 2010/2009
Zobowiązania wobec banków	9 946 141	13 486 505	3 540 364	135,6%
Pochodne instrumenty finansowe	1 435	699	-736	48,7%
Zobowiązania wobec klientów	1 406 593	1 783 552	376 959	126,8%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	150 361	233 222	82 861	155,1%
Pozostałe zobowiązania ¹	138 386	132 187	-6 199	95,5%
Rezerwy ²	5 948	4 741	-1 207	79,7%
Zobowiązania razem	11 648 864	15 640 906	3 992 042	134,3%
Kapitały własne ogółem	481 624	555 252	73 628	115,3%
Pasywa razem	12 130 488	16 196 158	4 065 670	133,5%

¹ w tym zobowiązania podatkowe

² w tym rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Dominującym źródłem finansowania działalności Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A. były przede wszystkim środki ulokowane przez zrzeszone banki spółdzielcze. Na dzień 31 grudnia 2010 roku zobowiązania wobec banków wyniosły 13,5 mld zł i w porównaniu do poprzedniego roku zwiększyły się o 3,5 mld zł, tj. o 35,6 %. W strukturze pasywów stanowiły one 83,3 %, zwiększając swój udział w stosunku do końca 2009 roku o 1,3 pp.

Zobowiązania Grupy wobec klientów ukształtowały się na poziomie 1,8 mld zł i w porównaniu z wielkością odnotowaną na koniec 2009 roku były wyższe o 0,4 mld zł, tj. o 26,8 %.

Tabela 16. Zobowiązania wobec klientów (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2010	Zmiana 2010-2009	Dynamika 2010/2009
Klienci korporacyjni	278 211	448 758	170 547	161,3%
Rolnicy	47 725	47 460	-265	99,4%
Przedsiębiorcy indywidualni	62 066	77 490	15 424	124,9%
Osoby fizyczne	751 781	860 626	108 845	114,5%
Instytucje rządowe i samorządowe	169 097	243 498	74 401	144,0%
Pozostałe podmioty	97 713	105 720	8 007	108,2%
Zobowiązania wobec klientów	1 406 593	1 783 552	376 959	126,8%

W układzie podmiotowym najwyższa koncentracja zobowiązań Grupy dotyczyła osób fizycznych oraz klientów korporacyjnych i stanowiła ponad 70 % zobowiązań klientowskich.

W omawianym okresie zwiększyła się również wartość zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych. Na koniec grudnia 2010 roku wyniosły one 233,2 mln zł, podczas gdy na koniec 2009 r. ukształtowały się na poziomie 150,4 mln zł. W ubiegłym roku Bank BPS S.A. wyemitował 10-letnie obligacje o łącznej wartości nominalnej 80 mln zł, które zostały wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu na rynku Catalyst, prowadzonego przez Giełdę Papierów Wartościowych.

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. kapitały własne Grupy ukształtowały się na poziomie 0,6 mld zł i w stosunku do poprzedniego roku zwiększyły się o 73,6 mln zł, tj. o 15,3 %.

4.3. Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe

Główną pozycją w zobowiązaniach pozabilansowych są zobowiązania warunkowe udzielone, które obejmują zobowiązania:

- finansowe, głównie z tytułu udzielonych kredytów, tj. linie kredytowe, limity na kartach kredytowych oraz limity zadłużenia w rachunku bieżącym;
- gwarancyjne, wystawione przez Grupę, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Grupy ze swoich zobowiązań wobec osób trzecich.

Podział zobowiązań pozabilansowych Grupy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Pozycje pozabilansowe Grupy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2010	Zmiana 2010-2009	Dynamika 2010/2009
Zobowiązania pozabilansowe warunkowe udzielone	1 638 981	1 904 655	265 674	116,2%
- finansowe	1 571 819	1 817 789	248 170	115,7%
- gwarancyjne	67 362	86 866	19 504	129,0%
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	67 564	73 001	5 437	108,0%
- finansowe	5 845	7 851	2 006	134,3%
- gwarancyjne	61 719	65 150	3 431	105,6%
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	325 358	180 667	-144 691	55,5%

Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość zobowiązań warunkowych do udzielania kredytów wyniosła 1,8 mld zł i w stosunku do poprzedniego roku zwiększyła się 246,2 mln zł, natomiast udzielone gwarancje stanowiły kwotę 86,9 mln zł tj. o 19,5 mln zł większą niż na koniec 2009 roku.

V. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM WŁASNYM

Grupa dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jaki jest narażona oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności.

Miernikiem adekwatności kapitałowej Grupy jest współczynnik wypłacalności oraz relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego

Tabela 18. Fundusze własne Grupy Kapitałowej (w tys. zł) i mierniki adekwatności kapitałowej

Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2010	Zmiana 2010-2009	Dynamika 2010/2009
Fundusze podstawowe, w tym:	402 613	413 776	11 163	102,8%
Kapitał akcyjny	133 247	133 247	0	100,0%
Kapitał zapasowy	227 997	268 592	40 595	117,8%
Kapitał rezerwowy	26 674	26 674	0	100,0%
Fundusze uzupełniające, w tym:	88 808	184 313	95 505	207,5%
Zobowiązania podporządkowane	97 535	186 685	89 150	191,4%
Zaangażowanie kapitałowe	-10 630	-11 493	-863	108,1%
Fundusze własne razem	491 421	598 089	106 668	121,7%
Łączny wymóg kapitałowy, z tego:	390 254	492 117	101 863	126,1%
Ryzyko kredytowe	354 914	455 552	100 638	128,4%
Ryzyko operacyjne	35 340	36 565	1 225	103,4%
Współczynnik wypłacalności	10,07%	9,72%	-0,35 pp.	-
Kapitał wewnętrzny	445 087	564 986	119 899	126,9%
Relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych	90,6%	94,5%	3,9 pp.	-

Na dzień 31.12.2010 r. Grupa Kapitałowa utrzymywała fundusze własne na poziomie 598,1 mln zł, tj. wyższym niż na koniec 2009 roku o 106,7 mln zł (o 21,7 %). Przyrost funduszy własnych spowodowany był przede wszystkim zaliczeniem na kapitał zapasowy części zysku netto Banku BPS S.A. wygenerowanego w 2009 roku oraz zaliczeniem do funduszy uzupełniających środków pochodzących z emisji obligacji długoterminowych Banku BPS S.A. w kwocie 80 mln zł.

Poziom funduszy własnych pozwolił pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Współczynnik wypłacalność Grupy na koniec 2010 roku wynosił 9,72 % i był niższy niż na koniec 2009 roku o 0,35 pp.

Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy Kapitałowej oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka.

Relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych Grupy na koniec 2010 roku ukształtowała się na poziomie 94,5 %, tj. wyższym niż przed rokiem o 3,9 pp.

W 2009 i 2010 r. Grupa spełniała wymogi regulacyjne w zakresie adekwatności kapitałowej.

VI. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

6.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza możliwość wystąpienia strat spowodowanych nie wywiązywaniem się przez kontrahenta z umów zawartych z Grupą Kapitałową, a dotyczących jego finansowania albo uregulowaniem ich częściowo bądź z opóźnieniem.

Grupa Kapitałowa dąży do minimalizacji ryzyka kredytowego odpowiednio nim zarządzając. Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa działalności kredytowej Grupy Kapitałowej, poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny tego ryzyka i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również poprzez skuteczny proces monitorowania zaangażowania kredytowego, zarówno wobec pojedynczego klienta, jak i całego portfela kredytowego. W celu redukcji ryzyka kredytowego przyjmowane są zabezpieczenia rzeczowe i instrumenty finansowe, stanowiące ochronę kredytową rzeczywistą i nierzeczywistą.

Struktura organizacyjna systemu zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej służy zapewnieniu równowagi pomiędzy celami komercyjnymi i akceptowanym poziomem „apetytu na ryzyko”, przy uwzględnieniu aktualnych realiów ekonomicznych.

Cel ten osiągany jest poprzez następujące działania:

- kształtowanie zasad polityki kredytowej oraz procesów i procedur dla celów akceptacji dopuszczalnego poziomu ryzyka kredytowego, wspieranie procesu powstawania i rozwoju narzędzi służących identyfikacji i pomiarowi ryzyka kredytowego, kontrolę prawidłowej realizacji podjętych decyzji kredytowych, tworzenie rezerw na ryzyko kredytowe oraz inicjowanie koniecznych zmian w zarządzaniu procesem kredytowym;
- dokonywanie analizy kredytowej i podejmowanie decyzji kredytowych;
- podnoszenie poziomu świadomości ryzyka kredytowego wśród pracowników Grupy Kapitałowej w celu jego ograniczenia;
- zarządzanie wierzytelnościami trudnymi, ukierunkowane na minimalizację ryzyka i straty Grupy Kapitałowej;
- niezależną i obiektywną ocenę skuteczności, adekwatności i efektywności działań jednostek sprzedażowych i oceniających ryzyko kredytowe, którą zapewnia system ich kontroli.

Polityka kredytowa realizowana w roku 2010 zakładała:

- racjonalne zarządzanie ryzykiem kredytowym, oparte o zasadę bezpieczeństwa zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej jak i do całego portfela kredytowego;
- optymalizację struktury portfela kredytowego pod kątem minimalizacji wskaźnika jego szkodowości, zapewnienia maksymalnej dochodowości i minimalizacji wymogu kapitałowego;
- rozwój współpracy w zakresie zawierania konsorcjów ze zrzeszonymi i współpracującymi bankami spółdzielczymi.

W okresie objętym polityką kredytową, Grupa Kapitałowa koncentrowała się na finansowaniu małych i średnich przedsiębiorstw, rolników indywidualnych oraz osób fizycznych.

W polityce kredytowej określone zostały zasady dywersyfikacji ryzyka kredytowego wraz ze

wskazaniem komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za identyfikację i ocenę poziomu koncentracji zaangażowań oraz przygotowanie propozycji działań koniecznych do podjęcia w stosunku do zaangażowań, których ryzyko kredytowe zostało ocenione jako znaczące.

W 2010 roku udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kredytach i pożyczkach udzielonych klientom ogółem zwiększył się z 4,7 % wg stanu na 31.12.2009 roku do 5,8 % na koniec 2010 roku, jednakże prowadzenie konsekwentnej i ostrożnościowej polityki w zakresie przyjmowanych zabezpieczeń pozwoliło na zmniejszenie wartości odpisów.

Tabela 19. Główne wskaźniki jakości kredytów i pożyczek udzielonych klientom w Grupie Kapitałowej

Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2010	Zmiana 2010-2009	Dynamika 2010/2009
Kredyty z utratą wartości (w tys. zł)	198 870	322 034	123 164	161,9%
Kredyty z utratą wartości/należności kredytowych ogółem	4,7%	5,8%	1,1 pp.	-
Wartość odpisów ogółem (w tys. zł)	95 955	92 777	3 178	96,7%
Wartość odpisów ogółem/kredyty z utratą wartości (wskaźnik pokrycia)	48,3%	28,8%	-19,5 pp.	-

6.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności oznacza zagrożenie utraty zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, a w konsekwencji poniesienia dodatkowych kosztów związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań lub sprzedaży aktywów na niekorzystnych warunkach.

Celem Grupy w zakresie monitorowania ryzyka płynności finansowej jest zabezpieczenie płynności oraz utrzymanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów - w poszczególnych pasmach czasowych, w podziale na płynność w złotych polskich oraz w głównych walutach obcych.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Grupie obejmuje:

- zarządzanie płynnością bieżącą;
- zarządzanie płynnością średnio i długoterminową;
- plany działania w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych.

Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie poprzez środki lokowane przez banki spółdzielcze oraz ich alokację po stronie aktywnej bilansu, dokonywaną przez Departament Skarbu. Równocześnie Bank podejmuje działania służące systematycznemu wzrostowi salda i poziomu stabilności środków pozyskiwanych od osób fizycznych i podmiotów gospodarczych. Rozwój akcji kredytowej, w tym kredytów udzielanych w konsorcjach ze zrzeszonymi bankami spółdzielczymi, w ramach przyznanych im limitów, jest bowiem ściśle uzależniony od poziomu stabilnej bazy depozytowej Banku. Ze względu na pełnioną przez Bank funkcję zrzeszeniową, szczególnym obowiązkiem Banku jest zabezpieczenie środków zapewniających utrzymanie płynności przez zrzeszone banki spółdzielcze oraz wspomaganie ich w procesie osiagania wymaganych nadzorczych miar płynności.

Podstawowymi instrumentami oferowanymi przez Bank i dedykowanymi bankom spółdzielczym

w procesie zarządzania ryzykiem płynności są:

- kredyt techniczny;
- limit operacyjny na międzybankowym rynku pieniężnym;
- lokaty udzielane na zasadach międzybankowego rynku pieniężnego;
- obrót papierami wartościowymi Skarbu Państwa i bonami pieniężnymi NBP.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, tj. w szczególności poprzez:

- codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w NBP, umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej na wymaganym poziomie);
- dzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych i łatwo zbywalnych papierów wartościowych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów;
- analizę luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności / wymagalności;
- codzienne wyliczanie nadzorczych miar płynności.

Podstawową wielkością zapewniającą dotrzymanie zarówno wskaźników płynności Banku, jak i norm KNF, jest poziom aktywów płynnych. Według stanu na 31 grudnia 2010 roku wartość aktywów płynnych Banku wynosiła 8 138,7 mln zł i stanowiła 128 % limitu wymaganego minimalnego ich poziomu. Dla porównania – wg stanu na 31 grudnia 2009 wartość aktywów płynnych wyniosła 6 139,9 mln zł i stanowiła 136 % wymaganego limitu.

Informacja na temat ekspozycji na ryzyko płynności Biura Maklerskiego oraz Centrum Finansowego jest elementem oceny ekspozycji na ryzyka, przekazywanej przez ww. spółki do Banku w okresach kwartalnych.

6.3. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko, że wartość godziwa instrumentu finansowego lub przyszłe przepływy środków pieniężnych z nim związane będą ulegać wahaniom ze względu na zmiany cen rynkowych.

Ryzyko rynkowe obejmuje trzy rodzaje ryzyka: ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej i ryzyko cenowe.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczanie negatywnego wpływu zmiany rynkowych stóp procentowych, kursów walutowych, cen instrumentów dłużnych, akcji lub towarów oraz wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen, na sytuację finansową Grupy Kapitałowej, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów. Do najważniejszych rodzajów ryzyka rynkowego występujących w działalności Grupy Kapitałowej należy zaliczyć ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe.

W procesie monitorowania ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa stosuje:

- model wartości zagrożonej (VaR), zakładający 99% przedział ufności oraz 1- i 10-dniowy okres utrzymywania portfela;

- analizę wrażliwości (BPV), zakładającą zmianę czynników ryzyka o 1 p.b.;
- analizę scenariuszy, tzw. test warunków skrajnych;
- analizę luki stopy procentowej, stanowiącą zestawienie odsetkowych (oprocentowanych) aktywów i pasywów.

6.4. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne - określa się w Grupie Kapitałowej BPS jako ryzyko (możliwość) poniesienia straty lub zmniejszenia zysku poniżej określonego poziomu, wynikające z nieodpowiednich lub wadliwych procesów wewnętrznych, błędów ludzkich, wadliwego działania systemów logistycznych lub zaistnienia niekorzystnych zdarzeń zewnętrznych. Do obszaru ryzyka operacyjnego włącza się również ryzyko prawne.

Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane *ex ante* (straty potencjalne) poprzez samoocenę poziomu ryzyka oraz *ex post* (straty rzeczywiste) poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych.

Poziom rzeczywistego ryzyka operacyjnego jest mierzony za pomocą Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego (KRI), przy czym definicje wskaźników podlegają modyfikacjom dokonywanym przez Komitet Ryzyka Operacyjnego zgodnie ze zmianami profilu ryzyka operacyjnego Banku.

Określono poziomy graniczne (limity) poziomu ryzyka operacyjnego wyrażonego za pomocą wartości KRI.

Bank stosuje następujące metody ograniczania ryzyka operacyjnego (oraz łagodzenia skutków zrealizowania tego ryzyka):

- modyfikowanie procesów w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego;
- przenoszenie odpowiedzialności (*outsourcing*),
- zabezpieczenia fizyczne;
- zabezpieczenia finansowe (ubezpieczenia).

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku jest wspierany przez system informatyczny AZRO. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podmiotach zależnych zorganizowane jest w ramach „Regulaminu Organizacji Systemu Zarządzania ryzykiem Grupy Kapitałowej BPS”. W spółkach wdrożono dokumenty strategiczne oraz instrukcje w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w podmiotach zależnych są spójne z zasadami bankowymi. Zdarzenia operacyjne są ewidencjonowane w systemie AZRO. Obliczane są wartości Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego.

Bank otrzymuje od podmiotów zależnych raporty oceny poziomu ryzyka oraz szacowanie kapitału wewnętrznego z tytułu zabezpieczenia ryzyka w ramach grupowego procesu ICAAP.

W Grupie Kapitałowej BPS wdrożono Plan Zachowania Ciągłości Działania. Plan przewiduje między innymi odtworzenie funkcjonowania krytycznych procesów Banku oraz podmiotów zależnych w przypadku wystąpienia poważnej awarii lub katastrofy naturalnej. Grupa kapitałowa BPS dysponuje

strukturami awaryjnymi: Zapasowym Centrum Informatycznym oraz Siedzibą Zapasową. Wydajność oraz gotowość tych struktur jest okresowo testowana.

Bank oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika zgodnie z postanowieniami Uchwały 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego. W Banku rozpoczęto prace projektowe zmierzające do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego metodą zaawansowaną AMA opartą na wewnętrznych modelach statystycznych.

VII. DZIAŁALNOŚĆ MARKETINGOWA I PUBLIC RELATIONS

Prowadzone w 2010 roku działania w obszarze marketingu i public relations miały na celu zwiększenie rozpoznawalności rynkowej i budowę pozytywnego wizerunku Grupy BPS.

W 2010 roku angażowano środki przede wszystkim w reklamę prowadzoną w środkach masowego przekazu. W ramach prowadzonych działań promocyjnych sfinansowanych zostało 6 kampanii wizerunkowo-produktowych oraz zorganizowano ogólnopolską Loterię „Twoje konto z prezentami”.

Głównym celem tych działań było:

- zbudowanie wśród obecnych i potencjalnych klientów wizerunku Banku BPS S.A. jako instytucji bezpiecznej i nowoczesnej;
- zwiększenie rozpoznawalności Grupy BPS;
- zdynamizowanie sprzedaży wybranych produktów.

Dla Grupy BPS niezwykle istotne jest zaangażowanie w życie kulturalne i sportowe lokalnych społeczności, realizowane m.in. w formie sponsoringu. W celu wzmocnienia wizerunku Grupy podjęto decyzję o kontynuacji sponsoringu drużyny Bank BPS Muszynianka Fakro. W ramach realizacji programu, oznakowano halę sportową, stroje zawodniczek, a także zmieniono logo drużyny. Umowa sponsorska przewiduje również nieodpłatne korzystanie z wizerunku zawodniczek, który został wykorzystany w kalendarzach sportowych oraz w spocie reklamowym i sponsorskim, emitowanym w ogólnopolskich programach telewizyjnych.

Ponadto, w 2010 roku rozpoczęto współpracę z drużyną MUKS Sparta Warszawa, co umocniło wizerunek podmiotów wchodzących w skład Grupy BPS, jako instytucji wspierających sport.

Podjęto również szereg innych inicjatyw, które budowały pozytywny wizerunek Grupy BPS. Wśród najważniejszych należy wymienić sponsoring:

- biegu „Policz się z cukrzycą” organizowanego w ramach Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;
- cyklu 16 Konferencji „Wiedzieć znaczy zarabiać - rozwiązania usprawniające rozwój i zarządzanie finansami samorządów”;
- konferencji organizowanej przez Związek Banków Polskich - „Forum Liderów”.

Budowanie rozpoznawalności oraz pozytywnego wizerunku Grupy BPS odbywa się również poprzez współpracę z mediami. Współpraca ta polega na przekazywaniu do mediów informacji na temat działalności oraz sukcesów Grupy, inicjowaniu artykułów oraz wywiadów w prasie.

W 2010 r. kontynuowano ujednolicenie wizerunku rynkowego Grupy BPS celem zwiększenia jej

rozpoznawalności, a w konsekwencji konkurencyjności.

Wdrożenie nowej koncepcji identyfikacji wizualnej Grupy BPS wymagało zmiany wyglądu materiałów reklamowych. Opracowana koncepcja nowego layoutu oparta na wspólnych założeniach i elementach graficznych dla wszystkich materiałów drukowanych spowodowała, że stały się one bardziej rozpoznawalne przez klientów i lepiej identyfikowane z Grupą BPS.

VIII. PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU BPS S.A.

Grupa Kapitałowa Banku BPS S.A. zamierza koncentrować się na budowie i rozwoju potencjału Zrzeszenia, w tym przede wszystkim potencjału biznesowego Banków Spółdzielczych, przy równoważnym wzmocnieniu działalności komercyjnej.

Celem strategicznym Banku i jego podmiotów powiązanych jest utrzymanie pozycji najszybciej rozwijającej się grupy bankowości spółdzielczej w Polsce, zdolnej do konkurowania na rynku usług finansowych z bankami komercyjnymi oraz wzrost pozycji na rynku sektora bankowego, mierzonej poziomem sumy bilansowej oraz wolumenu kredytów udzielonych sektorowi niefinansowemu i budżetowemu.

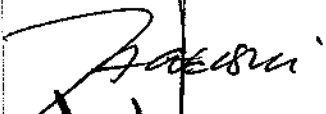

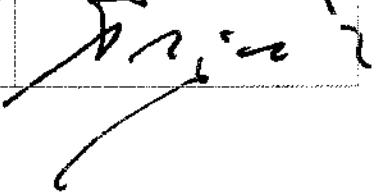
W perspektywie 2013 roku Grupa ukierunkowana będzie na następujące cele i działania:

- zwiększenie stopnia integracji informatycznej, infrastrukturalnej oraz produktowej i wizualnej podmiotów Zrzeszenia;
- rozwój potencjału Zrzeszenia poprzez wsparcie kapitałowe banków spółdzielczych, powoływanie nowych specjalistycznych spółek zależnych oraz budowę i promocję marki Banki Spółdzielcze, Bank BPS i Grupa BPS;
- wzrost skali działania na rynku komercyjnym;
- zwiększenie efektywności działalności komercyjnej;
- wprowadzenie nowej segmentacji rynku oraz nowej oferty produktowej;
- rozwój i modernizacja infrastruktury informatycznej;
- doskonalenie zarządzania ryzykami bankowymi.

Realizacja wyznaczonych celów umożliwi stworzenie Grupy Kapitałowej zdolnej do zapewnienia kompleksowych usług i produktów dla Banków Spółdzielczych – właścicieli i najważniejszych klientów.

Podpisy Członków Zarządu Banku BPS S.A.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja	Podpis
Mirosław Anastazy Potulski	Prezes Zarządu	
Krzysztof Adam Jagielski	Wiceprezes Zarządu	
Piotr Pokropek	Wiceprezes Zarządu	
Aleksander Jarosław Trojanowicz	Wiceprezes Zarządu	

Warszawa, 06 czerwca 2011 r.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A. zawiera 28 ponumerowanych stron.

